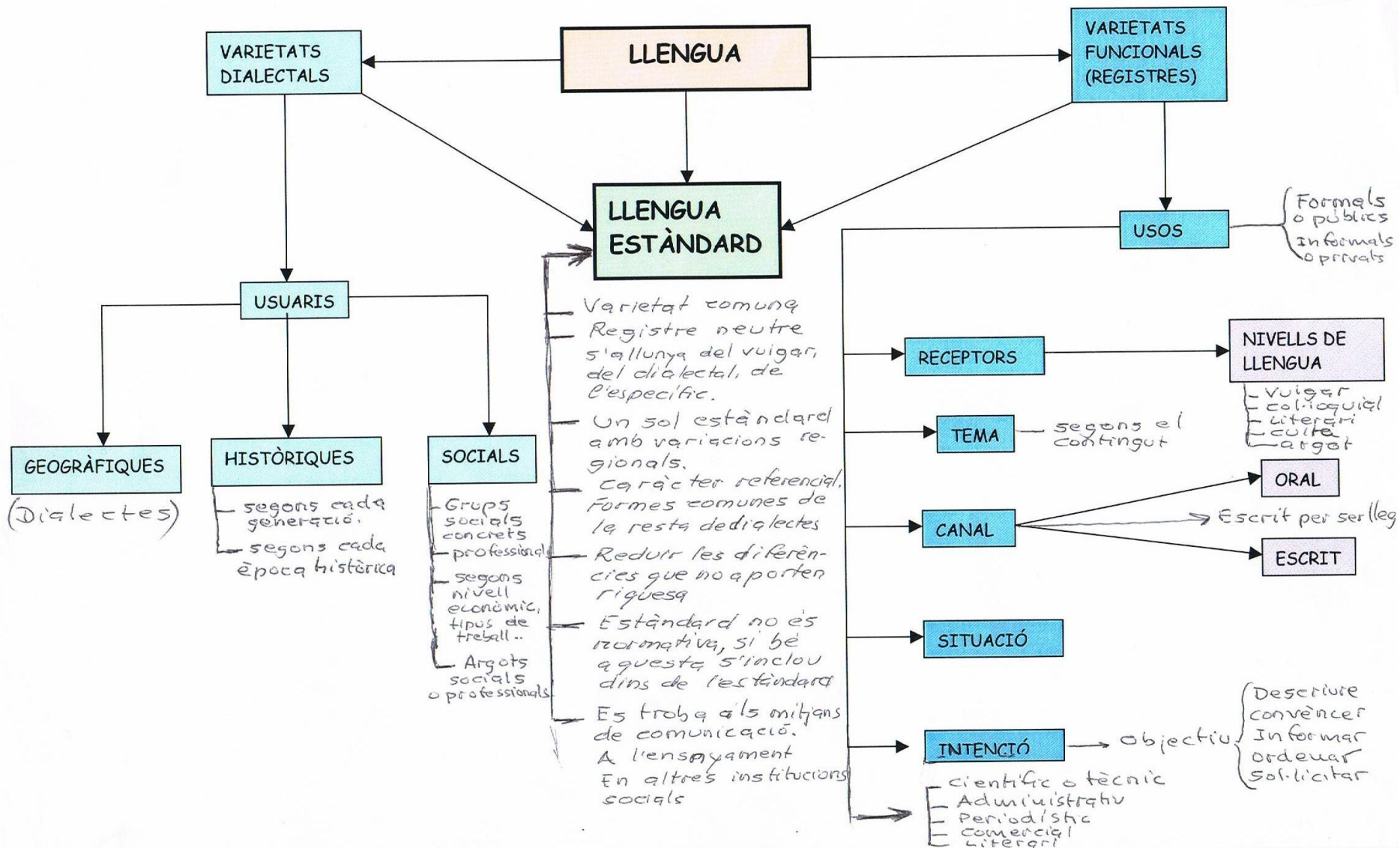

VARIETATS I REGISTRES

L'estàndard

L'estàndard no és l'única varietat correcta de la llengua, ni tampoc la més correcta.

És la varietat dialectal apropiada per als usos públics destinats a qualsevol receptor de qualsevol lloc.

Falses dicotomies:

Correcte (normatiu)-incorrecte

Estàndard /no estàndard (rebutjable)

Pensem més en criteris d'adequació:

Adequat/inadequat per a cada varietat i registre

La **llengua estàndard** és la llengua comuna, general i supradialectal. Ha de possibilitar i garantir la intercomunicació generalitzada en una comunitat lingüística en els àmbits formals, especialment per a satisfer les complexes necessitats comunicatives d'una societat moderna

La **llengua estàndard** és una varietat, altament codificada, que serveix de model de referència a tots els membres d'una comunitat lingüística en uns àmbits determinats o en tots els àmbits.

Selecció. Consisteix a prendre una opció per una determinada varietat lingüística, a partir de la qual es desenvoluparà el procés d'estandardització. (Fabra va optar pel dialecte central)

Aconseguir la unitat de la llengua és un altre dels objectius de Fabra, però a partir de totes les variants dialectals, en una visió composicional.

Per assolir aquesta llengua unificada, Fabra busca un equilibri entre la idea de construir l'estàndard sobre el català de la capital i una concepció composicional.

Fabra és partidari de donar preeminència al català central, però un català central esporgat i enriquit amb les aportacions de les altres varietats

L'estàndard ha seleccionat les formes més usuals i aptes per a la comunicació entre tots els parlants d'una mateixa llengua.

L'estàndard s'allunya de les formes més específiques, cultes o excessivament col·loquials o vulgars de les varietats lingüístiques de la mateixa llengua

Dins de l'estàndard català, hi ha unes opcions geogràfiques. No es pot parlar de diferents estàndards del català, sinó d'un sol estàndard amb variacions dialectals.

L'estàndard té la capacitat d'adaptar-se als diferents usos socials. És la varietat que es va desenvolupant en la transmissió d'informació adreçada al gran públic.

És la varietat pròpia dels àmbits d'ús acadèmics. S'aprèn a l'escola i, sobretot, llegint i escoltant els mitjans de comunicació. Ha de ser conegut (compartit) i sentit com a propi (acceptat).

És la varietat que trobem als mitjans de comunicació, a l'ensenyament i en altres institucions socials.

La pronúncia estàndard. La codificació fabriana va ser pensada per a la llengua escrita, i la fixació d'una normativa fonètica era un afer secundari. Ara bé, la importància que han agafat en els nostres dies els mitjans de difusió audiovisuals ha creat la necessitat d'escometre aquella tasca.

Amb l'arribada dels mitjans de comunicació audiovisuals s'ha creat **una norma d'estàndard oral** (oralització de l'escrit) amb totes les particularitats que comporta el canal oral.

La varietat estàndard no és idèntica a la normativa. La llengua normativa s'inclou dins de l'estàndard, però hi ha molts elements de l'estàndard sobre els quals la normativa no es pronuncia.

Naltros

Correcte

Adequat/inadequat

No estàndard

És una muntanya on / a la qual vam pujar l'any passat

Estàndard

Nosaltres

Correcte

adequat/inadequat

estàndard

És una muntanya que vam pujar l'any passat

Col·loquial /adequat(?)

És una muntanya a la que vam pujar l'any passat

Castellanisme

Hòmens/ jóvens /meua/teua/seua/
Variacions regionals de l'estàndard

Observeu a la graella següent on hi ha mots que es diuen en una o dues varietats dialectals. Comproveu que la seva distribució no és homogènia. Cada parella de mots és situada en una mateixa línia o fila. El número 1 indica que en una varietat s'usa el mot 1. El número 2 indica que en una varietat s'usa el mot 2.

Mots 1	Cat. central	Cat. nord- occidental	Valencià	Balear	Mots 2
abans-d'ahir	1	1	2	1	después-ahir
agafar	1	1	2	1	agarrar
algú	1	1	1	2	qualcú
aviat	1	1	2	1	prompte
cop	1	1	2	1	colp
cordill	1	1	2	2	cordell
diners	1	1	1	2	doblers
escombraries	1	1	2	2	fems
gat	1	1	1	2	moix
gos	1	1	1	2	ca
got	1	1	1	2	tassó
homes	1	2	2	1	hòmens
mandra	1	2	2	2	peresa
mirall	1	2	2	1	espill
mitges	1	1	2	2	calces
mitjó	1	1	2	2	calcetí
mongeta	1	1	2	1	fesol
pagès	1	1	2	1	llaurador
petit	1	1	2	1	xicotet
rodó	1	2	2	2	redó
sorra	1	1	1	2	arena
vermell	1	2	2	1	roig